

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry:n lausunto aiheeseen kipsiasetuksen voimassaolon jatkaminen (VN/24090/2024)

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry (SBB) haluaa kiittää mahdollisuudesta toimittaa toimialan näkökulmasta keskeisiä näkökohtia kipsiasetuksen voimassaolon jatkamiseen.

Toimet vesistöjen ravinnekuorman vähentämiseksi tulisi kohdistaa aidosti monihyötyisiin ja pitkäkestoisiin toimiin. Kipsin levittäminen on kannatettavaa nopeana toimenpiteenä vesistö päästöjen vähentämiseksi. Kokonaismäärärahat vesistöjen tilan parantamiseksi ovat kuitenkin rajalliset, minkä vuoksi tarvitaan toimenpiteitä, joilla voidaan saada monihyötyisiä tuloksia aikaan.

Kipsikäsittely on esimerkki ratkaisusta, joka vähentää seurauksia, mutta ei pureudu itse ongelmaan pysyvästi. Kipsiin levitystä on kuitenkin edistetty laajasti Suomessa viime vuosina. Kipsi luokitellaan lannoitevalmisteasetuksessa epäorgaaniseksi maanparannusaineeksi. Kipsin vaikutus kestää arviolta noin viisi vuotta, jonka jälkeen käsittely tulisi uusaa. Nyt olisi vuoro panostaa pitkäkestoisiin ja ongelmia purkaviin ratkaisuihin kuten orgaanisten kierrätyslannoitteiden käyttöön.

Kipsi ei ole täysin ongelmaton. Mikäli kipsin levitystukea jatketaan, tulisi arvioida tarkemmin peltolohkot, joille levitys on perusteltavissa. Kipsi sisältää runsaasti rikkiä ja kipsin levitysmäärissä rikin osuus ei ole tarkoituksenmukainen. Niukalti magnesiumia tai kaliumia sisältävillä pelloilla kipsilisäys voi häiritä maan biologista aktiivisuutta ja lisätä ravinnepuutteita; erityisesti nurmen seleenin osalta, joka on tärkeä hivenravinne. Herkimmin kipsin haitat tulevat esiin karkeilla, vähämultailla kivennäismailla, joilla on luonnostaan niukalti magnesiumia ja kaliumia. Näin ollen, jos kipsin levityksellä halutaan aikaan vaikuttavia vesiensuojelutuloksia, tulisi levitys kohdentaa korkean magnesium- ja fosforipitoisuuden omaaville savimaille.

Biokierron ratkaisulla monihyötyisiä vaikutuksia. Biokierron ratkaisut kuten orgaaniset kierrätyslannoitteet tukevat keskeisesti keinoja, joiden avulla pystytään vaikuttamaan vesien tilaan, ylläpitämään luonnon monimuotoisuutta, hallitsemaan valuma-alueen vesi- ja kuormitusmääriä, parantamaan eri vesitaloudesta riippuvaisten sektorien kuten maa- ja metsätalouden kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja samalla mahdollisuuksien mukaan myös hillitsemään samaisten sektoreiden ilmastovaikutuksia.

Biokiertolaitokset mahdollistavat myös vesistöihin kertyneiden ravinteiden talteenoton ja hyödyntämisen. Vesistöt tarjoavat suuren kierrätysravinnepotentiaalin hoitokalastuksen ja vesikasvien niiton kautta. Biokaasulaitokset mahdollistavat näiden biomassojen tehokkaan käsittelyn ja ravinteiden kierrättämisen.

Kierrätyslannoitteet ovat usein orgaanisia, jolla on tärkeä rooli maaperän hiilipitoisuuden nostamisessa ja biologisen monimuotoisuuden tukemisessa. Maan hiili ja orgaaninen aines ovatkin avaintekijöitä terveeseen maaperään. Terve maaperä sietää sitä kuormittavia tekijöitä, pidättää hyvin ravinteita ja vettä sekä puskuroi ja tasaa pohjavesien vedenlaatua. Orgaanisten kierrätyslannoitteiden ja maanparannusaineiden kestäväan käyttöön olisi siksi kiinnitettävä enemmän huomiota, koska niiden avulla voidaan lisätä maaperän orgaanisen aineksen määrää, joka osaltaan toimii puskurina ravinnehuuhtoumille.

Tarvitaan kannustimia myös orgaanisten lannoitteiden ja maanparannusaineiden käytölle. Orgaanistenkierrätyslannoitteiden käytön edistäminen olisi konkreettinen toimi edistää tehokkaasti vesiensuojelutyötä ja samalla tuoda monivaikutteisia hyötyjä niin ympäristölle kuin elinkeinoelämällekin, huoltovarmuuden edistämistä unohtamatta. Saaristomeriohjelmassa vesiensuojelutoimenpiteitä tehdään MMM:n ja YM:n instrumenteilla, kuten Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmalla, ravinnekiertotuella ja Ahti-ohjelmalla, mutta kokonaismäärärahat ovat hyvin vaatimattomat. Yhteenvetona voidaan myös todeta, että toimet ovat hajautuneet eri hallinnonaloille ja kokonaisuus on sekava, mikä uhkaa heikentää toimien tehokkuutta. Toimet tulisi kohdentaa aidosti pitkäkestoisiin ratkaisuihin.

Lisätietoa:

Nelli Pitkänen, Ravinnekierrätyksen asiantuntija, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Eteläranta 10, 00131 Helsinki, 0400 976 053 | nelli.pitkanen@biokierto.fi